

Studiemiljø på Naturvidenskab på Syddansk Universitet

- fra undersøgelse til handling

Claus Michelsen, lektor, ph.d., prodekan for uddannelse, Det Naturvidenskabelige Fakultet, Syddansk Universitet.

Palle Waage Jensen, lektor, cand.scient., Institut for Fysik, Kemi og Farmaci, Syddansk Universitet.

I denne artikel redegøres der for forskellige studiemiljøtiltag på Det Naturvidenskabelige Fakultet ved Syddansk Universitet, dels i form af flere studiemiljøundersøgelser, dels i form af et markant handlingsorienteret initiativ på fakultetet: Uddannelse, vi er stolte af. Der angives en række hovedresultater fra studiemiljøundersøgelser i 2009, 2010 og 2011 med benchmarking med tilsvarende undersøgelser fra Aarhus Universitet, og det beskrives, hvordan studiemiljøundersøgelserne blev fulgt op med et konkret studiestartstiltag, der tog udgangspunkt i et fælles grundlag for udvikling af fakultetets uddannelser formuleret på et 3-dages eksternt seminar.

Studiemiljøundersøgelser

På Det Naturvidenskabelige Fakultet på SDU blev der i 2009 foretaget en evaluering af bachelor-uddannelserne med en opfølgende og kompletterende undersøgelse i 2010. I 2011 blev der foretaget en evaluering af kandidatuddannelserne. En væsentlig del af disse evalueringer drejede sig om at tage temperaturen på det psykiske studiemiljø. Baggrunden for at foretage undersøgelserne var tredobbelt:

- Rigsrevisionen (2008) havde i sin *Beretning til statsrevisorerne om sikring og udvikling af kvaliteten af universitetsuddannelserne* påpeget, at der stort set ikke blev gennemført evalueringer af hele uddannelser men kun af de enkelte uddannelseselementer.
- Den kommende akkrediteringsproces nødvendiggjorde, at man indhentede de studerendes mening om, i hvilken grad de opfyldte de opstillede kompetencemål, dels i den *Danske kvalifikationsramme for videregående uddannelse*, dels i de specifikke kompetencemål for de naturvidenskabelige uddannelser ved Syddansk Universitet.

- Aarhus Universitet lavede i 2007 en stor undersøgelse af det psykiske studiemiljø, der blev præsenteret på DUN-konferencen i 2008. Det var derfor af interesse at stille en række af de samme spørgsmål til de naturvidenskabelige studerende ved SDU og sammenligne resultaterne.

Bachelorundersøgelsen 2009

Som ved de to følgende undersøgelser blev spørgeskemaet udarbejdet i programmet SurveyXact. Spørgeskemaet blev sendt til alle endnu aktive studerende på årgangene 2005, 2006 og 2007. Grunden til, at undersøgelsen blev begrænset til disse, var, at en gennemgribende ændring af studieordningen var blevet gennemført i 2005. Det lykkedes at opnå en samlet svarprocent på 68,5 %, som påbegyndte, og 56,4 %, som afsluttede besvarelsen.

Der blev stillet spørgsmål inden for følgende kategorier:

- Første studieår
- Arbejdsbelastning
- Bachelorprojektet
- Faglig sammenhæng og progression
- Læringsmål og eksamen
- Forsinkelse i studiet
- Opfyldelse af kompetencemål
- Studiemiljø
- Faglig integration og fremtidsovervejelser
- De studerendes tidsforbrug
- Studiet overordnet set
- Information til de studerende

Ligesom i studiemiljøundersøgelsen på Aarhus Universitet var der 5 svarmuligheder foruden "ved ikke". For det meste kunne man vælge mellem svarmulighederne "helt uenig", "overvejende uenig", "hverken enig eller uenig", "overvejende enig" og "helt enig" i et positivt udsagn. Når disse får tildelt talværdierne fra 1 til 5, kan man beregne et *index* som gennemsnittet af svarene – "ved ikke" undtaget. Der blev også i en lang række tilfælde spurgt til, i hvilken grad de studerende betragtede de pågældende forhold som værende af større eller mindre betydning.

Resultater

Undersøgelsen gav gennemgående en positiv anmeldelse af de naturvidenskabelige studier. Opgjort for hver studieretning for sig gav resultaterne et tydeligt billede af, på hvilke studieretninger, der var behov for forbedringer, og hvor tingene kørte rigtig godt. I denne artikel vil vi dog begrænse os til resultater for fakultetet som helhed og ikke omtale resultater for de enkelte studieretninger. Udsagnene om *studiemiljø* var følgende.

Tabel 1

	Index	% enig SDU	% enig AU
Jeg føler mig generelt rigtig godt tilpas på mit studium	4,1	79	88
De andre studerende er generelt imødekommende	4,2	81	88
Det har været nemt at opnå kontakt til de ældre studerende på studiet	3,5	54	53
Jeg føler mig som en del af et større fællesskab på mit studium	3,4	47	62

Mange af spørgsmålene var genbrug fra de to undersøgelser på Aarhus Universitet. Selv om spørgsmål og svarkategorier var de samme, blev tilfredsheden i Aarhus i stedet opgjort som den procentdel som var "helt" eller "overvejende enig" i udsagnene. Tallene for AU stammer fra 2007-undersøgelsen. Endvidere blev der stillet 3 spørgsmål, hvor svarmulighederne var "dårlig" (1), "mindre god" (2), "hverken eller" (3), "god" (4), "meget god" (5) eller "ved ikke":

Tabel 2

	Index	% enig SDU	% enig AU
Udbuddet af faglige arrangementer	3,3	43	59
Udbuddet af sociale arrangementer	3,5	48	75
Mulighed for social kontakt med studerende	3,6	54	80

Her svarer de århusianske studerende mest positivt.

Blandt spørgsmålene om *faglig integration* var der nogle om kontakten til undervisere:

Tabel 3

	Index	% enig SDU	% enig AU
De fleste undervisere er nemme at opnå personlig kontakt til	3,9	72	69
De undervisere, jeg har haft kontakt til, virker generelt interesserede i de studerende	4,0	76	80
Der er klare informationer om, hvad der fagligt set forventes af mig som studerende	3,5	54	57
Der er gode muligheder for at få vejledning vedrørende mine faglige præstationer	3,4	40	42
Der gik passende kort tid fra indlevering af opgaver til tilbage melding	3,4	53	57

Her er resultaterne fra SDU og AU meget ens.

Eksempler på spørgsmål om *læringsmål og eksamen*:

Tabel 4

	Index	% enig SDU	% enig AU
Læringsmålene for de enkelte undervisningsforløb er klart formulerede og klart kommunikerede	3,4	53	49
Kravene til prøver og eksamener er klart formulerede og klart kommunikerede	3,4	50	43
Der er god overensstemmelse mellem læringsmål og eksamenskrav	3,5	55	54

Her er der lidt højere grad af enighed blandt SDU's studerende, men for begge universiteter gælder, at der er meget større variationer mellem de enkelte studier indbyrdes end mellem universiteterne.

Og til sidst et afrundende spørgsmål:

Tabel 5

	Index	% enig SDU	% enig AU
Hvor tilfreds er du med studiet overordnet set?	4,0	83	87

Den opfølgende bachelorundersøgelse 2010

2009-undersøgelsen gav et godt billede af en lang række studiemæssige forhold og besvarede mange spørgsmål men lod også nogle ligge ubesvarede og var måske selv med til at stille nogle nye. Det Naturvidenskabelige Studienævn besluttede derfor, at der skulle følges op på undersøgelsen gennem en supplerende undersøgelse, der primært skulle supplere øjebliksbilledet fra 2009 med ny data, så man kunne få fornemmelsen af, om der var tale om en stationær tilstand, eller om der kan konstateres en udvikling over tid. Helt konkret: Hvis andetårsstuderende var mere tilfredse end tredjeårsstuderende, skyldtes det så, at studierne i mellemtiden var blevet optimeret, eller afspejlede det, at tredje studieår var mere problematisk?

Et nyt spørgeskema med en stærkt begrænset delmængde af spørgsmålene fra den første bachelorundersøgelse blev året efter udsendt til endnu aktive studerende af årgangene 2006, 2007 og 2008. Svarprocenten var ikke så stor som i den første undersøgelse, men stadig pæn: 53,4 % påbegyndte besvarelsen og 46,2 % gennemførte. Med en så forholdsvis begrænset population, som der var tale om ved disse undersøgelser, skal man være varsom med at fortolke små ændringer i *index*. Imidlertid blev der igen stillet en række spørgsmål om de studerendes opfattelse af betydningen af forskellige forhold, og resultatet af disse viste sig at være næsten identisk med dem fra den første undersøgelse. Da man ikke vil forvente, at de studerendes opfat-

telse på dette punkt ville ændre sig på et år, blev dette forhold taget til indtægt for, at undersøgelsen havde en høj validitet, og at man kunne tillade sig at tolke forskellen i detaljer i resultaterne fra de to undersøgelser.

Undersøgelsen viste, at der var sket forbedringer med hensyn til forholdene omkring læringsmål, undervisning og eksamener, lige som de studerende også i højere grad mente sig i stand til at opfylde de generelle kompetencemål for uddannelserne. Det kunne således konkluderes, at forskellene mellem årgangene i den første undersøgelse mest hidrører fra, at der sker en løbende optimering af kurserne under den nye studieordning.

Kandidatundersøgelsen 2011

Da fem af fakultetets kandidatuddannelser skulle igennem akkrediteringsprocessen i 2011, opstod der et akut behov for på dette tidspunkt også at få lavet en kandidatundersøgelse, selv om kun et begrænset antal af de studerende efter 2005-studieordningen ville have fuldført kandidatuddannelsen på det tidspunkt. Udover nogle spørgsmål, der vedrørte indbyrdes forhold mellem bachelor- og kandidatuddannelse med hensyn til sammenhæng, progression og overlap, blev der også her stillet en række spørgsmål vedrørende studiemiljø og graden af opnåelse af kompetencemål.

Der var tydeligt, at de respondenter, der havde gennemført et specialestudium, i væsentlig højere grad end de øvrige mente, at de opfyldte kandidatstudiets kompetencemål. Hvad angår spørgsmålene om *faglig integration* var den procentvise svarfordeling og *index* næsten fuldstændig identisk med, hvad der var opnået ved bachelorundersøgelsen. Hvad angår spørgsmålene om *studiemiljø*, lignede svarfordelingen også den for bachelorundersøgelsen, idet der dog var en større del, der var enig i udsagnet: "Jeg føler mig som en del af et større fællesskab på mit studium."

Future Search-seminaret og *Uddannelse, vi er stolte af*

Resultater af studiemiljøundersøgelserne giver et detaljeret billede af de studerendes opfattelse af studiemiljøet på fakultetet. Undersøgelserne viste, at der var plads til forbedring af studiemiljøet. Og benchmarking med AU understregede dette, idet tilfredsheden her var større end på SDU. De faktorer, der har indflydelse på studiemiljøet, spænder vidt - fra undervisningens kvalitet til den studerendes trivsel. En oversættelse af undersøgelsens resultater til handlinger er derfor ikke en enkel øvelse. Trods iværksættelse af konkrete handlinger måtte fakultetets ledelse i efteråret 2009 konstatere, at der stadig var store udfordringer vedrørende frafald på uddannelserne og gennemførelse af studierne på normeret tid. Ledelsen besluttede derfor gennem et særligt initiativ at styrke arbejdet med at kvalitetsudvikle fakultetets uddannelser. Tiltaget, der efter forslag fra undervisere på fakultetet fik titlen *Uddannelse, vi er stolte af*, blev igangsat i januar 2011 med et tredages eksternt seminar med

64 deltagere, der var et udpluk af stakeholdere fra eller med tilknytning til fakultetets uddannelser: Undervisere, studerende, ledelse, uddannelsesudviklere, elever og lærere fra gymnasieskolen, aftagere samt uddannelsesstøtte og administration. Seminaret var organiseret i henhold til Future Search-konceptet, der er et strategisk redskab til at arbejde med en organisations udviklingsmuligheder. Filosofien er at samle hele systemet i et rum, at udforske helheden inden der handles på dele af denne samt gennem dialog at nå frem til et fælles grundlag og konkrete handlingsplaner¹.

Ved seminarets afslutning havde deltagerne formuleret 8 emner, som skulle udgøre et fælles grundlag for udvikling af fakultetets uddannelser: 1. studiestruktur, 2. undervisning, 3. uddannelse med rum til forskellighed, 4. bachelor- og kandidat-output, 5. synlighed, 6. rekruttering, 7. administration og 8. fysiske rammer. Hvert af temaerne blev beskrevet ved common ground statements, hvoraf flere, som nedenstående, havde en direkte reference til studiemiljøet:

“Naturvidenskab påtager sig ansvaret for, at flere studerende tager en forskningsbaseret uddannelse, og at flere gennemfører til tiden.”

“Nytænkning af undervisningsformer med fokus på erkendelse og anvendelse skaber engagerede og dygtige studerende samt ansatte, som oplever større spor af undervisningsindsats.”

“Vi anerkender, at de studerende kommer med forskellige forudsætninger. Vi er derfor forpligtede til at sikre en løbende gensidig forventningsafstemning mellem underviser og studerende med udgangspunkt i et dynamisk samfunds behov.”

Til hvert af emnerne forelå der konkrete handlingsplaner, og der blev nedsat 8 såkaldte energigrupper, der skulle omsætte handlingsplanerne til praksis.

Fakultetet udgav efter seminaret en rapport, hvor udvalgte deltagere opsummerede deres oplevelser af seminaret. Deltagerne havde oplevet et velorganiseret seminar med åben debat i både grupper og plenum, hvor en stor og bred gruppe skabte en platform, hvorfra der kunne arbejdes videre. Der var skabt en positiv stemning om-

¹ Der arbejdes med fem opgaver:

- Oprids fortiden
- Udforsk nutiden
- Opstil ideelle fremtidsscenerier
- Identificer fælles grundlag
- Udarbejd konkrete handlingsplaner

Arbejdet med fortiden og fremtiden foregår på tværs af stakeholdergrupperne, mens arbejdet med nutiden foregår i stakeholdergrupperne, idet deltagerne i disse har nogle fælles perspektiver på opgaven. Udarbejdelse af handlingsplanerne omfatter både stakeholdergrupperne og selvvalgte grupper. Hvert tema afsluttes med dialog i plenum (Weisbord & Janoff, 1995).

kring undervisning og det at prioritere undervisning, samt konsensus om og vilje til forandring. Nogle deltagere pegede på, at selvom der på seminaret blev skabt basis for forandring, så var der nu en udfordring med at få de medarbejdere, der ikke deltog i seminaret, med på vognen med samme gejst og fremdrift. En enkelt deltager efterlyste en overordnet vision, der kunne samle de mange ideer (Det Naturvidenskabelige Fakultet, 2011).

Future Search-seminaret tydeliggjorde fakultetets udfordringer på uddannelsesområdet samtidig med, at der gennem handlingsplanerne tonede konturer frem af et konkret indhold i *Uddannelse, vi er stolte af*. Udfordringen var nu at fastholde det momentum, der blev skabt på Future Search-seminaret, med det formål at udfolde *Uddannelse, vi er stolte af* på et organisatorisk, strukturelt, indholdsmæssigt og didaktisk niveau. Med henblik på at forankre udviklingsprocessen ledelsesmæssigt blev der ansat en prodekan for uddannelse, der bl.a. skulle give praktiske anvisninger på arbejdet med udviklingen af *Uddannelse, vi er stolte af*. Dette arbejde foregik i foråret 2011 i energigrupperne og i fakultetets formelle råd og organer, som fx ledelsesgruppen, studienævnene og institutternes uddannelsesudvalg. På baggrund af dette arbejde blev der i løbet af marts 2011 formuleret en strategiplan for uddannelsesudvikling byggende på det fælles grundlag fra Future Search-seminaret. I planen indgik konkrete tiltag til iværksættelse i perioden fra april til oktober 2011 samt processen for opfølgning på strategien og videreførelse af Future Search-tiltaget. I det følgende beskrives de konkrete tiltag med et studiemiljøudviklende perspektiv, der blev iværksat i forbindelse med studiestarten i efteråret 2011.

Studiegrupper

Etablering af studiegrupper med 6-8 studerende blev på både Future Search-seminaret og i flere af handlingsplanerne nævnt som et konkret redskab til at styrke de studerendes muligheder for at praktisere fagligheden og forholde sig til hinanden som dele af et lærende fællesskab, samt give de studerende mulighed for at samarbejde i forskellige læringssituationer. Forslaget om studiegrupper adresserede således både sociale og faglige aspekter af studiemiljøet og kunne således gennem faglige aktiviteter imødekomme det i studiemiljøundersøgelserne observerede ønske om forbedrede muligheder for social kontakt mellem studerende. Det var derfor nærliggende som et konkret tiltag at etablere studiegrupper som en ramme om studenterstyrede læringsaktiviteter, hvor de studerende faciliterer hinanden og giver hinanden feedback. Ved studiestarten 2011 blev alle nye studerende på fakultetets uddannelser tilknyttet en studiegruppe med maksimalt 8 studerende. De studerende var ved studiestart blevet fordelt på hold baseret på de studerendes tilkendegivelse af faglig interesse. Hvert hold bestod typisk af 24 studerende, og studiegrupperne blev dannet ved at studieadministrationen underopdelte hvert hold i 3 studiegrupper. Der blev i skemaet allokeret to ugentlige lektioner til hver studiegruppe. Som en del

af studiestartsprogrammet blev studiegrupperne de første to uger udover de skemalagte forelæsninger og e-timer (eksaminatorier) tilbudt en række faglige aktiviteter i form af såkaldte modultimer med henblik på at understøtte studiegruppernes arbejde.

Rammesættende og faglig studiestart

Et succesrigt udfald af studiegruppeinitiativet afhang af, i hvor høj grad det lykkedes at motivere de studerende til aktiv deltagelse i undervisningen. Studiegrupperne kom derfor til at indgå som et element i tiltaget *Studiestart med faglighed fra første dag*. Formålet med tiltaget var at modtage de nye studerende med en rammesættende og faglig studiestart. Denne skulle bl.a. give et signal om, at aktiv deltagelse i undervisningen kunne føre den studerende frem mod at bestå eksamen med et godt resultat. Fakultetets studiestart havde tidligere været en kombination af sociale aktiviteter og praktiske informationer om studiet. I evalueringerne af studiestarten gav flere studiestartere udtryk for et ønske om mere faglighed i studiestarten. I tiltaget *Studiestart med faglighed fra første dag* blev det sociale aspekt bevaret med bl.a. weekendarrangementet Science Camp samtidig med, at fagligheden blev styrket ved at integrere studiestarten i undervisningen.

Studiestartstiltaget var bygget op om en studiestartsopgave, som de studerende skulle aflevere to uger efter studiestarten. De studerende blev på første studiedag informeret om studiestartopgaven, herunder at den var obligatorisk og indgik i førstestårsprøven med en vægt på 3 ECTS. Studiestartsopgaven blev udleveret fredag klokken 12.00 i anden uge af undervisningsforløbet og skulle afleveres den efterfølgende mandag klokken 12.00.

Inden studiestarten var de i studiestartsopgaven involverede undervisere instrueret om,

- at studiestartsopgaven skulle afspejle læringsmålene for de første 2 ugers læringsaktiviteter og have et fagligt niveau svarende til studiets optagelseskrav.
- at de faglige forudsætninger for opgaven, de planlagte læringsaktiviteter og forventninger til de studerende skulle kommunikeres entydigt og detaljeret ud til de nye studerende.
- at undervisningen i de første 2 uger af det nye studieår skulle have en tydelig reference til opgaven, og læringsaktiviteterne tilrettelægges, så studiegruppen og holdet fungerede som social og faglig ramme for de studerendes arbejde med opgaven.

Med de ovenfor omtalte aktiviteter og signaler til de studerende, forholder tiltaget sig til punkterne i studiemiljøundersøgelserne vedr. klare informationer om, hvad

der fagligt set forventes af den studerende og den studerendes muligheder for at få vejledning vedrørende sine faglige præstationer

Studiestartstiltaget blev efterfølgende evalueret ved en spørgeskemaundersøgelse udarbejdet i programmet SurveyXact. Spørgeskemaet blev besvaret af 274 studerende, hvilket giver en besvarelsesprocent på 70. Spørgeskemaet indeholdt bl.a. spørgsmål vedr. studiegrupperne og studiestartsopgaven (*index* angivet i parentes):

- Hvordan har du oplevet at skulle arbejde i studiegruppe? (3,7)
- I hvilke grad har du oplevet, at der var sammenhæng mellem studiestartsopgaven, undervisningen, dine e-timer og dine modultimer? (4,0)

I et spørgsmål skulle de studerende forholde sig til studiestartsprojektets faglige niveau, og her svarede 96 %, at niveauet var passende. Som nævnt var et af formålene med studiestartsopgaven at give et signal til de studerende om, at aktiv deltagelse i undervisningen kunne føre den studerende frem mod at bestå eksamen med et godt resultat. Af de studerende, der afleverede opgaven, var der 10, der fik bedømmelsen ikke bestået, mens resten blev bedømt til bestået. Alle 10 ikkebeståede fik tilsendt en mail fra studielederen, hvori de fik at vide, at de skulle til omprøve med mulighed for at forbedre den oprindelige besvarelse.

Et andet formål med studiestartsopgaven var at aktivere de studerende fra første studiedag. I spørgeskemaet blev de studerende bedt om at angive tidsforbruget med arbejdet med opgaven. De studerende anvendte i gennemsnit 7 timer på at besvare opgaven, men der var stor spredning i tidsforbruget. Det er også værd at bemærke, at ud af mere end 360 studerende var der 19, der ikke afleverede opgaven til det fastsatte tidspunkt. Alle fik tilsendt en mail fra studielederen, hvori de blev gjort opmærksom på den manglende aflevering og fik information om, hvordan fakultetets studievejledning og studieadministration kunne hjælpe den studerende, hvis denne ønskede at fortsætte sit studium.

Underviserne som målgruppe for studiestarten

Studiestartstiltaget blev også anvendt til at sætte studenteraktiverende undervisning og sammenhæng mellem læringsmål, undervisning og eksamen på dagsordenen. Som det fremgår af nedenstående common ground statement fra Future Search-seminaret, var der et ønske om pædagogisk kompetenceudvikling af underviserne:

“Vi vil fordre en løbende udvikling og revision af undervisningen, som tager udgangspunkt i den studerendes faglige niveau (differentieret undervisning), gennem systematisk kompetenceudvikling af undervisere med henblik på at optimere studerendes læring og tage hånd om diversitet.”

Studiestartstiltaget blev forankret i et undervisningsteam, der var etableret i maj 2011 som et centralt element i strategiplanen for uddannelsesudvikling. Efter aftale med

instituttlederne blev undervisere på første studieår fødte medlemmer af undervisningsteamet, og der blev fastsat et månedligt møde med prodekanen for uddannelse som mødeleder. Baggrunden for etablering af undervisningsteamet var, at såvel studerende som undervisere på Future Search-seminaret efterlyste et forum for koordination af undervisningen på tværs af kurser. Undervisningsteamet havde hurtigt et ønske om også at beskæftige sig med pædagogiske emner. Alle medlemmer modtog derfor et eksemplar af *Teaching for Quality Learning at University* (Biggs & Tang, 2007), og begreber som alignment, overflade- og dybdelæring, studentertyperne academic Susan og non-academic Robert var inden længe en naturlig del af undervisningsteamets debatter om undervisningspraksis. Studiestarttiltaget kom således til at fungere som igangsætter af en praksisforankret pædagogisk kompetenceudvikling af underviserne.

Der havde tidligere uden større succes været gjort forsøg på at etablere et forum for undervisere med henblik på koordination på tværs af kurserne på det fælles første studieår på de naturvidenskabelige uddannelser og erfarings- og idéudveksling om undervisningspraksis. Det er derfor nærliggende at spørge, hvad årsagen var til, at det i forbindelse med studiestarten lykkedes at udvikle en infrastruktur på fakultetet til at tale om undervisning? Her bør det bemærkes, at etableringen af undervisningsteamet var en kombination af henholdsvis bottom-up- og top-down-initiativer. På Future Search-seminaret blev der identificeret undervisningsmæssige tiltag, som alle deltagende stakeholdere accepterede. Da hovedparten af undervisningsteamets medlemmer havde deltaget i Future Search-seminaret, var der i undervisningsteamet fra første mødet konsensus om at iværksætte tiltag med fokus på faglig studiestart og kompetenceudvikling af undervisere. Samtidig var der et faciliterende pres ovenfra, idet prodekanen indkaldte til, udarbejdede dagsorden til og ledede møderne i undervisningsteamet. Fakultetets ledelse har besluttet, at undervisningsteamet skal være en blivende gruppe, bl.a. med henblik på gennem undervisningsteamet og kollegial supervision at rulle de bærende principper i *Uddannelse, vi er stolte af* ud på hele fakultetet.

Studiemiljøundersøgelser og forbedring af studiemiljøet

Vi har i ovenstående gennemgået en række resultater fra studiemiljøundersøgelserne fra de naturvidenskabelige uddannelser på Syddansk Universitet. Studiemiljøundersøgelserne har tilvejebragt viden om, hvordan studerende på naturvidenskab faktisk oplever studiemiljøet på fakultetet. Da der forelå undersøgelser fra to på hinanden følgende år, var det muligt gennem observation af forskelle mellem årgangene at identificere såvel positive som negative forandringer i de studerendes opfattelser af studiemiljøet. Yderligere gav genbrug af spørgsmål fra tilsvarende undersøgelser på AU mulighed for at foretage benchmarking. Dette gør studiemiljøundersøgelserne til et strategisk ledelsesredskab i arbejdet med forbedringer af studiemiljøet. Vi har efter

gennemgangen af resultaterne fra studiemiljøundersøgerne beskrevet et omfattende tiltag på fakultetet - *Uddannelse, vi er stolte af* - for at understrege, at studiemiljøundersøgelserne ikke kan stå alene men må følges op med målrettede handlinger. Studiemiljøundersøgelserne har bidraget til at kvalificere de aktiviteter, der er iværksat i forbindelse med *Uddannelse, vi er stolte af*. Initiativet er stadig i sin indledende fase, men erfaringerne fra studiestartstiltaget giver grund til optimisme vedrørende udvikling af studiemiljøet på fakultetet. Dette skyldes ikke mindst involveringen af underviserne gennem Future Search-seminaret og undervisningsteamet, der tydeliggør betydningen af en fælles forståelse af et studiemiljøforbedrende initiativ, praktiske anvisninger til underviserne samt det forhold, at den enkelte undervisers deltagelse er en læringsproces byggende på medejerskab.

Claus Michelsen er cand.scient., ph.d., lektor i Matematikkens Didaktik og prodekan for uddannelse og studieleder ved Det Naturvidenskabelige Fakultet, Syddansk Universitet. Han har i sin forskning bl.a. arbejdet med underviseres fagdidaktiske og pædagogiske kompetenceudvikling.

Palle Waage Jensen er lektor i Kemi, Institut for Fysik, Kemi og Farmaci, Syddansk Universitet. Han har i knap 8 år været studieleder og studienævnformand for de naturvidenskabelige studier ved Syddansk Universitet.

Referencer

- Aarhus Universitet (2007). *Studiemiljø 2007*. Aarhus Universitet.
<http://www.au.dk/fakulteterinstituttermv/adm/registra/gennemsiglighed/gennemsiglighed/analyse/studiemiljoe2007/>
- Biggs, J. & Tang, C. (2007). *Teaching for Quality Learning at University*, Third Edition. Maidenhead: Open University Press.
- Det Naturvidenskabelige Fakultet (2009). *Bacheloruddannelserne – Evalueringsrapport*. Det Naturvidenskabelige Fakultet, Syddansk Universitet.
http://static.sdu.dk/mediafiles//Files/Om_SDU/Dokumentation_tal/Studiestatistik/evalueringer/Natevaluering.pdf
- Det Naturvidenskabelige Fakultet (2011). *Uddannelse, vi er stolte af*. Det Naturvidenskabelige Fakultet, Syddansk Universitet.
- EVA (2011). *Studiekompetence. Pejlemærker efter 2. gennemløb af gymnasireformen*.
- Rigsrevisionen (2008). *Beretning til statsrevisorerne om sikring og udvikling af kvaliteten af universitetsuddannelserne*.
- Weisbord, M. & Janoff, S. (1995). *Future Search. An Action Guide to Finding Common Ground in Organizations & Communities*. San Francisco: Berrett-Koehler Publishers